

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO IN OKOLJE
SLUŽBA ZA ODNOSI Z JAVNOSTMI IN PROMOCIJO

Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana

T: 01 478 91 63
F: 01 478 90 13
E: pr.mko@gov.si
www.mko.gov.si

UKOM
predlagam.vladi@gov.si

Številka: **0913-9/2014/4**
Datum: 13. 2. 2014

Zadeva: Predlog 5370: Davek na kemične izpuste iz letal

Zveza: e-pošta, z dne 27. 1. 2014 (Številka: **0913-9/2014**)

Spoštovani,

v nadaljevanju vam posredujemo odgovor na Predlog 5370: Davek na kemične izpuste iz letal.

PREDLOG

PREDLOG <http://www.predlagam.vladi.si/webroot/idea/view/5370>

Predlog poslan: 27. 1. 2014

Sprejet z 12 glasovi za, 4 proti.

Predlagam uvedbo davka na kemične izpuste iz letal.

Slovenijo dnevno preleti preko 1000 letal, od katerih vsi izpuščajo v atmosfero kemične snovi, ki onesnažujejo zrak, vodo. Ob tem povzročajo uničenje rastlinskih in živalskih vrst, povečanje rakavih obolenj, bolezni dihal, alergije. Imajo pa tudi pomemben vpliv na podnebne razmere v Sloveniji. Ti izpuhi omogočajo manipuliranje z vremenom in so namenjeni za ustvarjanje razmer za "naravne nesreče", kot so toča, poplave, zmrzali, megla, prekomerna vročina itd. Tega, kar sem navedel, ni mogoče zanikati.

Davek na kemične izpuste iz letal bi morale plačevati letalske družbe, katerih letala preletijo slovenski zračni prostor. Odmera davka se določi glede na dolžino poti, ki jo letalo naredi v slovenskem zračnem prostoru, in na velikost letala (število sedežev ipd.).

Kontrola zračnega prometa Slovenije d.o.o. ima zbrane podatke, katero letalo in od katere letalske družbe ob določeni uri na določen dan preleti slovenski zračni prostor. DURS bi potrebne podatke o zavezancu tako zlahka pridobil.

Zbran davek se namensko porabi za odpravo posledic, ki jih prinašajo kemični izpusti iz letal.

ODGOVOR

Sledi letal, ki jih pogosto opazimo na nebu, so posledica običajne kondenzacije vodne pare iz letalskega izpuha. Takšnim sledem smo priča že odkar obstaja reaktivni potniški promet. Vroč izpuh, ki vključuje tudi drobne delce, ki nastanejo pri zgorevanju običajnega goriva, in vodno

paro, se pomeša med hladnejši okoliški zrak. Ko se z dodatno vlago in delci obogatena mešanica zraka dovolj ohladi, se na delci tvorijo drobne vodne kapljice ali kristali, kar opazimo kot sledi letal. Za njihov nastanek niso potrebne dodatne kemikalije, dovolj je vlaga in delci iz običajnega letalskega izpuha. Bolj kot je vlažen zunanji zrak, v katerem sledi nastanejo, dlje časa le-te vztrajajo, se širijo in se počasneje razkrojijo. Vzrok za to, da so ob določenih dnevih sledi letal bolj vidne, spet drugič pa hitro izginjajo, je zgolj v različnih lastnostih zračnih mas, skozi katere leti letalo. Tako včasih vidimo, da so sledi (bele črte) zelo tanke in izginejo že kmalu za letalom, spet drugič pa za enakim letalom sledi ostanejo na nebu, se debelijo in, če je preletov letal in s tem teh sledi dosti, sčasoma prekrijejo celo nebo. Dodaten dokaz, da ne gre za kakšne posebne kemikalije, so primeri, ko so sledi prekinjene, ker je vlažnost zraka na posameznih segmentih poleta različna. To se pokaže pri vseh letalih, ki takrat letijo pa približno isti poti.

Meteorologi menijo, da so sledi letal, na katere opozarjajo nekatera gibanja in posamezniki ter o katerih pišejo spletni forumi in blogi, običajne kondenzacijske sledi (angl. condensation trails ali krajše Contrails). Do danes niso poznane nobene resne objave v znanstvenih revijah s področja meteorologije in fizike ali kemije atmosfere, ki bi potrjevale vnos kemikalij v ozračje nad obsežnimi območji z namenom umetne tvorbe kemičnih sledi letal (angl. chemtrails). Na spletu pa seveda lahko o pojavih na nebu poda svoje mnenje vsakdo, tudi če to ni podkrepljeno z ustreznimi obrazložitvami in dokazi. Prav tako so vzroki za izpuste kemijskih snovi, ki jih običajno navajajo zaskrbljeni posamezniki in gibanja (npr. obvladovanje rasti prebivalstva, zmanjševanje učinkov globalnega ogrevanja, ipd.), večinoma nesmiselni.

Seveda je potrebno omeniti, da se v nekaterih državah po svetu izvajajo poskusi umetnega vplivanja na vreme. Svetovna meteorološka organizacija ima celo posebno Komisijo za spremljanje poskusov umetnega vplivanja na vreme. Njihov namen je predvsem krepitev padavin na sušnih območjih ali obramba pred točo. Slednja se je v preteklosti izvajala tudi na območju Slovenije, vendar ji meteorologi niso naklonjeni zaradi nedokazane učinkovitosti.

Glede predlaganega davka na kemične izpuste menimo, da ga ni mogoče uvesti, ker teh izpustov, kot kaže, ni. So pa v evropsko shemo trgovanja z emisijami toplogrednih plinov vključene emisije CO₂ iz letalske dejavnosti.

Pripis:

Reaktivna potniška letala letijo na višinah med 10 in 14 km. Zgolj od relativne vlažnosti zraka na višini leta je odvisno, kako izrazite in kako dolgotrajne kondenzacijske sledi (contrail-e) puščajo na nebu.

Mnenje slovenske meteorološke stroke je objavljeno na:

http://www.meteo-drustvo.si/data/upload/Contrails_21032010.pdf

Še obširnejšo razlago (skupno izjavo EPA (US Environmental Protection Agency), NASA in NOAA) je moč najti na:

http://www.faa.gov/regulations_policies/policy_guidance/envir_policy/media/contrails.pdf

O tem piše tudi na wikipediji:

http://en.wikipedia.org/wiki/Chemtrail_conspiracy_theory

Seveda noben letalski izpuh ni "čist", o tem, da bi v gorivo namenoma dodajali kemijske snovi, pa nismo seznanjeni. Ta problematika je bila že leta 2007 sprožena tudi v Evropskem parlamentu, vendar ni vzdržala kritične presoje.

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+WQ+E-2007-2455+0+DOC+XML+V0//EN>

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getAllAnswers.do?reference=E-2007-2455&language=EN>

S spoštovanjem,

Ministrstvo za kmetijstvo in okolje